

Landstingsstyrelsen**Motion 2005:07 av Birgitta Rydberg m fl (fp) om ansvarsutkrävande inom landstinget****Ärendet**

I motionen föreslås att Stockholms läns landsting tillsätter en utredning med uppgift att framlägga förslag till förbättrade former för ansvarsutkrävande inom landstingets omfattande verksamhet.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen beslutar föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad med vad landstingsdirektören för fram i sitt tjänsteutlåtande

Motionen

Motionen tar upp två konkreta fall i landstinget där det enligt motionärerna brustit i utkrävande av ansvar av dem som har varit ansvariga för beslutet; i ett fall stred det mot såväl av fullmäktige fastställda ägardirektiv som mot kommunallagen och i ett annat fall fick beslutet negativa konsekvenser för medborgarna både ur servicesynpunkt och ur ekonomisk synpunkt. Det är enligt motionärerna nödvändigt att landstinget ägnar frågor kring uppföljning, kontroll och ansvarsutkrävande större uppmärksamhet.

Motionärerna vidgar frågan till att även handla om landstingets framtida roll och formerna för medborgarnas insyn och medverkan i den lokala demokratin.

Förvaltningen

Allmänt.

Det är viktigt att skilja mellan ansvar och ansvarsutkrävande i politisk och juridisk mening. Det juridiska ansvaret inträder när någon genom sitt hand-

lande (eller genom att inte handla) bryter mot lagen och därigenom kan bli föremål för någon form av påföljd. Det politiska ansvaret omfattar de förtroendevalda och kan inte prövas rättsligt. Det politiska ansvaret utkrävs av de röstberättigade på valdagen medan det juridiska främst utkrävs i domstolar.

Den kommunala verksamheten skall utövas i enlighet med lagarna. Ansvarsprövning sker enligt kommunallagen 9 kap, Revision.

Revisorernas uppgift i landstinget är bl a att granska att den interna kontrollen fungerar i nämnderna. (KL 6 kap 7 § andra stycket.) Begreppet intern kontroll är visserligen inte definierat men enligt prop 1998/1999 :66 s 59 avses i administrativa sammanhang dels nämndens bestämmelser om bl a fördelning av ansvar och befogenheter, dels systematiskt ordnade kontroller av organisation, redovisningssystem och administrativa rutiner. Syftet med den interna kontrollen anges vara att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att allvarliga fel begås. Revisorerna skall inte primärt granska lagligheten – det skall prövas av de rättsvårdande myndigheterna.

Enligt kommunallagen har landstingsstyrelsen till uppgift att skaffa sig överblick över hela landstinget. Styrelsen skall ha uppsikt över inte bara övriga nämnders verksamhet utan även över kommunal verksamhet som bedrivs av kommunala företag.

Motionärernas två konkreta exempel.

De två konkreta exempel motionärerna lyfter fram gäller dels Danderyds sjukhus förvärv av mödravårdscentralen Prima Liv AB samt beslutet om lokaliseringen av en vårdcentral på Östermalm.

Vad gäller förvärvet av Prima Liv AB har frågan ingående behandlats vid möte med landstingsstyrelsens ägarutskott samt i 2004 års revision. Beslut i ansvarsfrågan har tagits i landstingsfullmäktige och på bolagsstämman. Förvaltningen har därutöver inget att anföra.

Beslut i ärendet om lokaliseringen av vårdcentralen på Östermalm togs av produktionsdirektören och var formellt korrekt. Under processen som föregick beslutet prövades ett antal olika alternativ varav inget dock bedömdes helt lämpligt. Trots viss tveksamhet blev man tvungen att ta ställning i frågan innan gällande hyreskontrakt för vårdcentralen hade löpt ut. Processen innehöll ej några formella felaktigheter och beställarsidan på tjänstemannanivå hölls informerad. Innerstaden sjukvårdsberedning informerades dock inte om några detaljer innan det nya hyresavtalet undertecknades.

2005-08-24

LS 0502-0284

Att lokaliseringen vid Hangövägen i Värtahamnen inte var bra visade sig dock tämligen snart varför beslutet omprövades och en annan för medborgarna och vårdverksamheten bättre lokalisering senare har hittats.

Efter en föredragning i ärendet vid möte med landstingsstyrelsens ägarutskott fick SLSO i uppdrag att se över rutinerna kring beslut i ärenden rörande lokalisering av vårdcentraler. Som en följd härav har det skett en viss justering i delegationsordningen för SLSO. Vidare krävs det nu ett dokumenterat samtycke från beställarsidan före beslut i lokaliseringsärenden.

Mot bakgrund av hur de exempel hanterats som motionärerna anför finner förvaltningen inte något skäl till att en utredning skall tillsättas med uppgift att ta fram förslag till förbättrade former för ansvarsutkrävande inom landstinget.

Förvaltningen avstår från att yttra sig över de tankar som förs fram i motionen kring landstingets organisation, landstingets framtida roll och formerna för medborgarnas insyn och medverkan i den lokala demokratin.

Sören Olofsson